

Při kamenech močových budiž poznamenáno: mnoholi jich jest, jakého jsou tvaru a jak jsou veliké, jak se mají k prostrannosti měchýřové, jakou mají barvu, tuhost; zavánili tekutina, jižto měchýř zároveň obsahuje, amoniakem atd. Potom budiž blána slizná ohledána; jestli bílá, hladká, červenavá, krví nastříknuta, zkyprěla: povlečenali jest hojným hlenem a poblanicí; jestli proniknuta výpotky aneb jinak chorobně pokažena; jestli blána slizná aneb i ostatní blány měchýřové od talovu aneb od mrti na obmezených aneb na rozsáhlých místech zničena, a to zdali zavdalo příčinu k natržení a k provalení; při čemž poznamenati sluší: vytekli tudy moč do dutiny břišní aneb zdali vakovitě se nabral a co z toho dále pošlo. Jestli měchýř rozšířen, budiž zvláště na to hleděno: jaká jest blána svalní, zdali zbytná nebo ubytná; jaká toho příčina jest v měchýři, pak jsouli jmenovitě nějaké překážky ve vnitřním otvoru trubice močové.

Jestli měchýř porušen, budtež nejen úrazy popsány, ale i rozlité krve a moče jakož i jiné z toho pocházející chorobní proměny; budiž v jednotlivých případnostech též pozor dán, zdali byl měchýř, v okamžení když úraz na něj působil, přeplněn a rozšířen.

Dle potřeby budiž také mužská trubice močová od ústí žaludového až do krku měchýřového nůžkami rozstříhnuta, a poznamenáno: zdali jest trubice široká, těsná, zanícena, vředy neb jizvami poseta; jestli sžena anebo neprůchodna tím, že jsou v ní jizevnaté úžiny, zbytné výrostky, vklíněné kameny; jestli konečně porušena a zdali co z toho pošlo.

§. 88.

Při vyšetřování mužských údů plodivých budiž napřed hleděno na zevnitřní proměny již dříve udané (§. 54); pak buď vydatnými řezy šourek vyšetřeni a poznamenáno: zdali jest v jeho kůži a v podkožní sklípkovatině sýrovatina, krev, výpotky, moč atd., mnoholi toho jest a co z toho pošlo. Na to dlužno rozpoltiti pouzdro vlastně varletní a podívati se: zdali se v něm nenahrnuly látky podobné těm, o nichž bylo nahoře zmíněno, jaké jsou a mnoholi jich jest; zdali jest srostlé s varletem pomocí sklípkovatiny neb fibroidné látky; jsouli zde vápnité usedliny, jakého druhu a v jaké rozsáhlosti; zdali to působilo nějak na varle, a sice jestli tím smačknuté, neb úbytné atd. Pak budiž celé varle obnaženo, bělina buď tak popsána, jako se to dělo při vlastním pouzdru varlete, a vřezáváním budiž hmota varlete i nadvarlete blížeji ohledána; to co bylo nalezeno, budiž zaznamenáno i udáno: jak široké a v jakém způsobu jsou rourky semenní; jsouli jaké výpotky, vředy, zatvrzelosti atd.; budtež i nadvarlata, ježto jmenovitě při tuberkulosech trpívají, pozorně prohlédnuta.